

אל ת"כ צו פ"ט ה"א, **ב** [ספחח:מח] ו[ת"ן] ת"כ שם פ"ה ה"י, ררשי' ספחח: פ"ה ה"א, **ג** ע' שקלים פ"ו מ"ד, **ד** שקלים שם [תמורה:ג: ע"ן] כע"ז יבמות צד. כתובות מט., **ה** שקלים פ"ד מ"ד, כ"ב קנא. תמורה כ' לז:, **ו** ת"כ צו פ"ט ה"א, **ז** [וב"ק] פת. ד"ה י"ה מיליו דאון אמרן.

שינויי נוסחאות

א ג"ל שזבה לאיש [ג"וין]. והוא מדפ"ר. ועי' בתל"ש שזה לפני הגרסה שעלתה לאישים. ופי' דלשם איש מלגון אשה רח נמות. ועי' דהרמב"ם מפשט כן גם לגני' שלגו: **ב** [ב] בבשר כו' בערו: [כתביו וסמכיו:]

ג המזבח מוכיח [ש"ם]: **ד** ל"ל ולא [ש"ם]: **ה** [ח] הפסי מדאורייתא [דרו רפיס וש"ם]: **ו** [ככתביו שאין הכהנים דאין [דק"ס. וכוה' בריש:] **ז** [ז] ל"ל דתנן [ח] ככתביו משום הטא ומשום אשמה [דק"ס]. וכוה' בשמינות: **ח** [ח] בתר עולות כו' והערות לכהנים ל"ל [ש"ם]: **ט** [ז] רש"י ז"ל ל"ג מינת גרים. וכן מתקב ש"מ. ומדכי המכניס נ"י נדגס גרים [כ"ב ה"ב:ט]. ועי' כ"ז' ול"ז ושלך מפשטם שהלכו צוה. ועי' לליקוטיו: **י** [א] גירי ה"א ל"ק ממצט: **י** [ב] ג"ל שעת הכושר [כ"י:] **י** [ג] מקרא [כ"י:] **י** [ד] ל"ל דמי אשמות [ש"ם]. ול"ק גרים דאף אשמות. ע"ש:

יז ג"ל ושתכפר [כ"י]. וז"ה כספחאט עב ג"ל ושתעוטה יב ע"א. וכן כרש"י לעיל ה ע"ב ועד. אטנט מנשה תמורה כ' ע"ב ה"ו ושפיר. וז"ה כמנסיס: **יח** [ז] ל"ל דקיי"ל בברקן ריעו [ש"ם]: **יט** [ז] ג"ל ח"ב ואני עובדה. ועי' מנשה דתמורה ע"ב: **כ** [ח] א"ל אלעזר [ש"ם]. ול"ק [ג"וין]: **כ** [ג] ח"ב ועובדה: **כ** [ד] דעורה [ש"ם]: **כ** [א] ל"ל דמאן [ש"ם]: **כ** [ב] על דבר שאינו שולל ל"ל [ג"וין] בשם [ש"ם]: **כ** [ב] כ"ל' אלעזר ונ"ס נוסף מספר י"ן פי' אלא חורין ומכין העור ולוקחין בדמיו בהמה לעולה לקיץ המזבח דברו רבי יהודה. ע"כ: **כ** [ב] א"ל לומר אשם [ש"ם]: **כ** [בח] ככתביו העולה: **כ** [בז] עלה [ש"ם]: **כ** [בז] ל"ל דאקדיש [ש"ם]: **כ** [בח] ג"ל להקדיש [כ"י:]: **כ** [בח] ג"ל שלמים אלא ימכרו ויביא בהן עולות דכין דאקדיש סתמא [ה' של זכרים [כ"י:]: **כ** [ז] ל"ל של זכרים [ש"ם]: **כ** [א] כתי"ב נוסף כשהביאה לנורה מת:

ליקוטים

עולת גרים נשים ועבדים מגין. רבינו שלמה לא גרים עולה גרים. ונראה דמשום קושיא דלעיל דפרין אטו גר לא ארס הוא. ובספר ישן קדשים שנתק מספר של רבינו שלמה כתוב בו עולת גרים אלא שנחלק בשני נקודים. מיהו אין צריך למהות דכמה דברים נסיב תורת כהנים אבכ מפני דהו גר עבדים דשפיר אקדיש אטו מחר קא"ר וכן משמע בכל מקום דרין אחר להם. (רי"ם משאנך ת"כ ז' פ"ד פ"ט)

מתנ"י כל שלא זכה המזבח בצנורה. כגון שאירע זה פסול קודם זריקה ללא היתה לה שעת **י** היתר למזבח: **עורה לכהנים**. מקראי **י** איתרבאי צברייתא בגמרא: **ואחד עולם האשה**. דאיתרבאי נמי מקרא: **עורוס קדשי קדשים**. מטאות ואשמות לכהנים כדמפרש טעמא ואזיל: **אין המזבח מוכיח**. כלומר ואין לך לומר מזבח יוכיח שזכה בצנר העולה ולא זכה בעורה ואף אתה אל תתמה בצנשי קדשים שאע"פ שזכו כהנים בצנשן לא יזכו בעורן אין זו הוכחה שאין למזבח עור בכל מקום אבל לכהנים מלינו שזכו בעור העולה וקל וחומר שיזכו בעורות קדשי קדשים: **גמ'** **פרט לעולם הקדש**. לקמיה מפרש לה: **פרט לעולם גרים**.

לקמיה פריך אטו גר לאו איש הוא: **מן המוסרו**. דכל **י** אשמות של רשייה כגון תמורת אשם ואשם שמתו צעליו ושכיפרו **יז** צעליו בנשר דקיימא לן **יז** ריעו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה והוא עולת קיץ המזבח ללא עולת איש הוא אלא נדבת צבור היא ונסקיה משל צבור ואין צעליו סומך עליה ואינו **יח** שחטתה כדתנן בתמורה (דף כ:):

הניאש כו'. פלוגתא דרבי אליעזר **יח** ורבנן היא בתמורה (ע"ס): **לנדבה צבור**. לקיץ המזבח: **לנדבה יחיד**. צעליו של אשם שניתותר הוא עלמנו מציח עולה דמניו והוא סומך עליה ושחטתה **יח** ונסקיה קריבין משלו: **כדאמר רבא**. (וימא דף לג.) גזי וערך עליה העולה דילפינן מינה מגין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר ת"ל וערך עליה העולה וגו' ואמרינן מאי תלמודא **ואמר רבא** העולה משמע העולה ראשונה האמורה כסדר קרבנות היוס הכל נמי עור העולה כתיב העולה ראשונה שהפרשה מתחילה לשם עולה ולא הבאה ממותר אשם וממותר מטאת ולקמיה פריך והא קי"ל עורה **ב** לכהנים ממדרש יהודע הכהן: **פרט למתפוס עולמו לנדק הבית**. שאין עורה לכהנים: **ולא מיבעיא וכו'**.

צפ' בתרא דתמורה (דף צג:): דקאמר עולא המתפוס עולה לנדק הבית אין זה אלא עיכוב גיזברים בלבד ומותבינן לעולא המתפוס עולה לנדק הבית אסור לשחטתה עד שתפדה ומשני עולא הא דמלרין ליה פדיה מדרבנן מכלל מאן **יא** דמותיב צעי למימר דאורייתא ולענין עורה לא מיבעיא לנ"ד מדאורייתא תפסה זה קדושת

צדק הבית דאין עורה לכהנים אס שחטה עד שלא נפדית דלאו עולת איש הוא אלא עולת הקדש: **אלא אפי' למ"ד**. מדרבנן צעלמא אבל מדאורייתא לא: הני מילי. דמדאורייתא לא: **בשר**. דשל מזבח הוא ואין קדושה חלה עליו **יז** שאינו שלו על פיו אבל עור דלאו ממון מזבח הוא וכהנים אכתי לא זכו ביה תפיס: **דמאן רבזי יהודה**. לקמן מיימי לה דאמר אין עורה לכהנים: **הא דדר ציה**. דקאמרי ליה אס כן בטלת מדרשו של יהודע הכהן ולא אהדר להו מילי: **ששה לנדבה**. צי"ג שפורת שהיו צמקדש קמיירי דכתוב עליהן תקלין דתתין [ותקלין עמיקין] קינין וגזולי עולה עלים ולבונה והצז לכפרת וששה לנדבה [שקלים פ"ו ה"ד] ומפרש מאי ניהו ששה לנדבה: **ה"ג ששה לנדבה לעולה הבאה מן המותרות שאין כהנים זכאין בעורה** **יז**: **אשם לה'**. אי אפשר **יח** אשם לה' שכבר נאמר אשם לכהן כחטאת כאשם תורה אחת להם וגו' [ויקרא **ז**] הא כיצד כל דבר הבא ממותר חטאת כגון מפריש מעות לחטאתו וניתותר מהן וממותר אשמות כגון הנך דאזלי לרשייה דקיימא לן (תמורה דף י"ט). כל שצחטאת מתה צאשם רועה: **ילקח צהן כו'**. נמלאו שני כתובים מקוימין אשם לה' צשר לעולה **יח** ואשם לכהן העור והיינו דכתיב [מלכים **ז** **יג**] כסף אשם וכסף חטאות לא יוצא וגו': **אלא מר צמאי מוקי לה**. לזה דמני לעיל פרט לעולת הקדש: **וכרזי יהושע**. דאמר זכרים עלמנן יקרבו עולות והך עולת הקדש היא וכדמסיים ואזיל דכי א"ר יהושע דחייל שם מזבח עלייהו מעיקרא אמאי דמיו למזבח קאמר אבל צעור מודה דחייל עלה **יז** קדושת צדק הבית: **המקדיש נכסיו**. לנדק הבית: **הראיווס למזבח**. תמימים: **זכרים ימכרו ולרזי עולוס כו'**. דקי"ל צתמורה (דף לג:). המתפוס תמימים לנדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למזבח שכל הראוי למזבח אינו מייד מזבח לעולם: **זכרים עלמן יקרבו עולוס**. לשם אותו האיש דקסבר אדם חולק הקדישו ואע"ג דמקדיש **יז** סתמא דעמיה הוה להקריב **יח** למזבח הראוי לו: **ונקצוס ימכרו כו'**. אבל הן עלמנן לא יקרבו שלמים **יז** עד שימכרו דכיון דמקדיש סתמא הכל הקדיש הראוי למזבח דומיא דצדק הבית שכולו קדוש הלכך לדמי עולה אקדשינהו. וצחק עולה דרבי יהושע זכרים **יז** הקריבים עולות קא"ר יהודה לעיל פרט לעולת הקדש: **ואפי' לרזי יהושע**. כלומר ואע"ג דאמר ר' יהושע אדם חולק הקדישו הראוי למזבח למזבח ומאינו ראווי למזבח יהא לנדק הבית לא שיהו כשאר קדשי מזבח שעורותיהן לכהנים דמודה הוא שהעור נחפס לנדק הבית כשאר נכסים שלו: ואין לו יורשין. דאין לה צעלים **יא**: **ה"ג עולא איש אין לי אלא עולא איש עולא נשים ועבדים מגין ח"ל כו'**: **העולה**. קרא יתירא הוא דלא אילטרין למכתב אלא העור לכהן אלא לרבות צא: **הואיל ולא עלסה לבעלים**. ואף על פי שהיא כשרה לא

הניחא ל"ד מותרות לנדבת ציבור אזלי. תימה לדידיה מ"ש דממעט מותרות טפי מעולת תמיד וי"ל דסברא הוא למעוטי טפי מותרות משום דהיו מעיקרא לאיש: **אלא ל"ד לנדבת יחיד מאי איבא ל"מימר**. תימה מאי קשיא ליה הא רזי יהודה דממעט

הכל עולת הקדש הוא דקאמר צמאן לנדבת ציבור אזלי דקמני ששה לנדבה ואי לנדבת יחיד לא היה משימה צשופר דקרצין יחיד צעי סמיכה וי"ל דלא שמיע ליה היא צרייתא מדע דאי שמיע ליה הא הדר ציה רזי יהודה ממדרשו של יהודע: **לא מיבעיא ל"ד קדשי בדק הבית תפסי מדאורייתא**. תימה לדידיה אמאי אילטרין קרא הכל דאס שחטו קודם פדייה אין עורה לכהנים פשיטא דקדשי צדק הבית היו בכלל העמדה והערכה: **אין ל"י אלא עולת איש גרים נשים ועבדים מגין**. משמע ממד קרא הוה ממעטינן נשים ועבדים ודין הוא דהא ילפינן מהדדי צג"ש דלה לה מאשה והקשה הר"ר חיים דצפרק החזול (צ"ק דף פ"ח). מלרין מרי קראי צגי עדות חד למעוטי נשים ומד למעוטי עבדים וי"ל דגזי מלות הוא דילפינן מהדדי צג"ש דלה לה אבל גזי עדות לא שיך למילף דאין תלוי בצאמנות שהרי משה וזהרן לא מעדין לא משום דלא מהימני הלכך היכא דגלי גלי **ו**:

אבל עור תפוס וכן אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה פרט לעולה הבאה מן המותרות **א"ל** רב המנוא ר"ב נחמן **יז** כמאן כרבי יהודה הא הדר ביה דתניא ששה לנדבה לעולה הבאה מן המותרות שלא **יז** יהו כהנים זכאין בעורה דרבי רבי יהודה אמר לו רבי נחמיה ואמרי לה ר"ש אם כן ביטלת מדרשו של יהודע הכהן דתניא **יז** זה מדרש דרשי יהודע הכהן **יז** אשם הוא אשם אשם לה' **יבל שבא משום יח** חטאת ומשום אשם ילקח בו **יז** עולות הבשר לשם **יז** עורה לכהנים **א"ל** אלא מר במאי מוקים לה **א"ל** מוקמינא ליה במקדיש נכסיו וכדרבי יהושע **יז** דתנן המקדיש נכסיו והיו בהן בהמות הראויות לגבי מזבח זכרים ונקבות ר"א אומר **יז** זכרים ימכרו לצורכי עולות נקבות ימכרו לצורכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לנדק הבית רבי יהושע אומר זכרים עצמם יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצורכי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לנדק הבית ואפי' לרבי יהושע דאמר אדם חולק הקדישו הני מילי בשר אבל עור תפוס רבי יוסי ברבי יהודה אומר פרט לעולת גרים אמר ליה רב סימאי בר חילקאי לרבינא אטו גר לאו איש הוא אמר ליה פרט לגר שמת ואין לו יורשים **יז** תנו רבנן **יז** עולת איש אין לי אלא עולת איש **יז** עולת גרים **יז** נשים ועבדים מגין **יז** ל עור העולה ריבה אם כן מה תלמוד לומר עולת איש עולתה לאיש פרט לשנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה שלא יהו הכהנים זכאין בעורה יכול שאני מרבה **יא** שנשחטה שלא לשמה הואיל ולא עלתה לבעלים

טבול יום פרק שנים עשר זבחים

ק.י.

לו א מיי פ"ה מהל' מעה"ק הלכה כ': **לז ב** מיי פ"ט מהל' פסח"מ הלכה ט': **לח ג** מיי פרק ה מהלכות מעה"ק הלכה כא': **למ ד** ה מיי שם הלכה יט': **מ ו** מיי שם הלכה כא': **מא ז** מיי פ"ה מהל' פסח"מ הלכה ט' ופ"ד מהל' שקלים הלכה ט': **מב ח** מיי פ"ה מהל' מעה"ק הלכה כא': **מג ט** מיי פ"ה מהלכות מעה"ק הלכה ז': **מד י** מיי פ"ה מהל' מעה"ק הלכה כא':

תורה אור השלם

1. והכתוב המקריב את עלת איש עור העולה אשר הקריב לבתן לו יתקח: ויקרא **ז**, ה והאש על המזבח תוקד בו לא תבהב ובער יקליה הבחן עצים בבקר בבקר וערך עליה העלה וקשרו עליה וקליה השלמים: ויקרא **ז**, ה אָשם הוא אָשם אָשם ליהודה: ויקרא ה, יט

מוסף רש"י

כדאמר רבא העולה עולה ראשונה. מללח כתיב וערך עליה עולה אלא העולה הכי קאמר וערך עליה מיד העולה החשובה האמורה חלה לכל העולות, והיינו עולת תמיד דשפסת קרבנות (צ"כ פתח) דקרינן תמיד כתיב כרישא (פסחים נח. ובעי"ז כתובות קו.).
א: השולל משמע העולה תשא לשלוה לכל הקרבנות (מנחות **מט**): דאי לאריזי צעלמא תשא שקטרו עליה עולה ושלמים, נכתוב וערך עליה (יומא **דז**) ששה לנדבה. ששה שפורת היו לנדבת צבור הבאה מן המותרות מטאות ואשמות וכל הני דאמרינן יפלו לנדבה, ובספיק בתרא דמנחות (ק"ז) מפשט הני ששה כנגד מי (תמורה **כג**): ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לנדק הבית. דסבר ר"א תוס דקדושת לנדק הבית ואפילו מייד דמיו למזבח אבל אינו זאל מייד מזהב לעולם, ור' יהושע סבר לא שכי' איניש קדושת מזבח ומקדיש לנדק הבית מייד דמיו למזבח, הלכך מסתמא למזבח אקדשיהו והן עלמנן יקרבו עולות (ש"ס **ז** ובעי"ז ש"ס **א**): ויביא בדמיהן עולות. דסתמייהו לעולה אקדשינהו, דהוא קרינן קדוש ומשום מכל הקרבנות (ש"ס **ז** ו"ש"ס):

עין משפט ונר מצוה

^[1]
^[2]
^[3]
^[4]
^[5]
^[6]
^[7]
^[8]
^[9]
^[10]
^[11]
^[12]
^[13]
^[14]
^[15]
^[16]
^[17]
^[18]